

**Ársfundur náttúruverndarnefnda og
Umhverfisstofnunar
2009**

UMHVERFISSTOFNUN

Kristín Linda Árnadóttir

Forstjóri

Yfirlit

- Staða náttúruverndarnefnda
  - Hlutverk samkvæmt náttúruverndarlögum
  - Tengsl við náttúrustofur
- Vægi náttúruverndarnefnda
  - Stjórnarsýsla
  - Umsagnir
- Til framtíðar

Hlutverk náttúruverndarnefnda

- Að vera sveitarstjórn til ráðgjafar um náttúruverndarmál
- Stuðla að náttúruvernd, hver á sínu svæði, m.a. með fræðslu og umfjöllun um framkvæmdir sem líkleg er til að hafa áhrif á náttúruna
- Gera tillögur um úrbætur til sveitarstjórna og Umhverfisstofnunar

Að vera sveitarstjórn til ráðgjafar

- Almennt ráðgjafarhlutverk um náttúruverndarmál
- T.d. tillögur um stofnun fólkvangs sbr. 55. gr. laganna eða stuðningur við útivistarsvæði sbr. 70. gr.
- Samráð við Umhverfisstofnun vegna áforma um friðlýsingu
- Almennt varðandi efni laganna, t.d almannaréttur

Stuðla að náttúruvernd hver á sínu svæði

- Mjög opinn texti, gefur færi til sóknar!
- Fræðsla til almennings, ferðamanna, nemenda
- Virkt eftirlit með ástandi landsn t.d fegrun nánasta umhverfis

Stuðla að náttúruvernd hver á sínu svæði

Nálægðarsjónarmið

- Taka ákvarðanir eins nálægt vandanum og hægt er
- Þeir sem búa nálægt svæðunum vita best hvar pottur er brotinn og hvar mestar líkur eru á að ná fram jákvæðum breytingum

Stuðla að náttúruvernd
hver á sínu svæði
Nálægðarsjónarmið

Samræming náttúruverndarmála

Náttúruvernd í héraði

Tillögur til úrbóta til sveitarstjórna og Umhverfisstofnunar

- Beinar tillögur til úrbóta
- Hér einnig mikið svigrúm
  - þó þannig að fari ekki inn á valdsvið annarra nefnda á vegum sveitarstjórnar

Hlutverk náttúruverndarnefnda skv. öðrum ákvæðum náttúruverndarlaga

- **7. gr.** Heimild til að annast almennt eftirlit með náttúru landsins
- **33. gr.** Umsagnir vegna tillögu að svæðis- og aðalskipulagsgerð
- **33. gr.** Umsagnir vegna úrskurða um mat á umhverfisáhrifum
- **37. gr.** Umsagnir áður en framkvæmda- og byggingarleyfi er veitt til framkvæmda sem hafa í för með sér röskun jarðmyndana og vistkerfa

Hlutverk náttúruverndarnefnda skv. öðrum ákvæðum náttúruverndarlaga

- **47. gr.** Umsögn um framkvæmdarleyfi vegna efnistöku á landi, af eða úr hafsbotni innan netlaga
- **65. gr.** samráð við Umhverfisstofnun við gerð tillögu að náttúruverndaráætlunar
- **67. gr.** samráð við Umhverfisstofnun vegna undirbúnings og öflun gagna vegna viðbóta við náttúruminjasrá og heildarútgáfu
- **70. gr.** stuðningur við útivist með því að halda opnum göngustígum, strandsvæðum til sjóbaða, vatnsbökkum, öðrum stígum o.s.frv.

Tengsl náttúrustofa og náttúruverndarnefnda

- Lög um Náttúrufræðistofnun Íslands og náttúrustofur nr. 60/1992
- 11. gr. Náttúrustofu ber að veita náttúruverndarnefndum á starfsvæði hennar upplýsingar og ráðgjöf á verk sviði stofnunarinnar **og** ráðgjöf, rannsóknir og vöktun gegn greiðslu
- Náttúruverndarnefndir og náttúrustofur ættu því að vinna saman

Vægi náttúruverndarnefnda

Stjórnsýsla

- Í samanburði við hvað?
- Almenn stjórnsýsla ekki eins fyrirferðamikil og hjá t.d. heilbrigðisnefndum,
- Hafa ekki lögbundið ákvörðunarvald, starfsmann né heimildir til að innheimta gjöld fyrir sína vinnu.

Vægi náttúruverndarnefnda

Umsagnir

- Mjög mikilvægt hlutverk
- Umsagnir vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmda
- Hér koma fram vankantar við að sameina t.d. byggingar- og náttúruverndarnefnd

Vægi náttúruverndarnefnda

Umsagnir

- Vegna væntanlegra framkvæmdarleyfa
- Vegna tillagna að deiliskipulagi eða aðalskipulagi
- Hætta á hagsmunaárekstrum í nefnd sem á að gæta margra sjónarmiða

Vægi náttúruverndarnefnda

Hætta á hagsmunaárekstrum

- Ný 44. gr. sveitarstjórnarlaga heimilar sameiningu nefnda, sett til að taka af allan vafa um heimildina
- En vandamál, mismunandi nefndir hafa ólíkum hlutverkum að gegna bæði sem ráðgjafar sveitarstjórnar en einnig lögbundin hlutverk

Vægi náttúruverndarnefnda

- **Styrkur**

Opnari heimildir til að móta starf sitt

Mikilvægir umsagnaraðilar

Nálægðarsjónarmið sérstaklega varðandi samráð

- **Veikleiki**

Hagsmunaárekstrar t.d. vegna umsagna

Starfsmenn

Afgreiðslumál

Til framtíðar

- Nálægðarsjónarmið
- Styrkja náttúruvernd í héraði sem afl í grænu hagkerfi, nýsköpun
- Skýrar valdheimildir
- Samningar um t.d. rekstur svæða
- Friðlýsingar, beinni aðkoma náttúruverndarnefnda,
- Náttúruvernd hjá Evrópusambandinu

UMHVERFISSTOFNUN